Dosarul nr. 3-665/2025
2-25030581-12-3-07032025

H O T Ă R Â R E
în numele Legii

13 noiembrie 2025 mun. Chişinău

Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani
în componența:
Președintele ședinței, judecătorul Ina Pruteanu
Grefierul Ilie Crîjanovschi

examinând în ședință de judecată publică acțiunea de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Valeriu Frunză, prin intermediul avocatului Sergiu Covali, împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind anularea răspunsurilor nr. 5009 din 08 noiembrie 2024 și nr. 136/25 din 07 februarie 2025, emise de Casa Națională de Asigurări Sociale; obligarea pârâtei de a indexa pensia începând cu anul 2012 până în anul 2017 inclusiv; obligarea pârâtei de a recalcula pensia începând cu anul 2012 până în prezent; încasarea cheltuielilor de judecată,

c o n s t a t ă :

Pretențiile reclamantului:

La 07 martie 2025, reclamatul Valeriu Frunză, prin intermediul avocatului Sergiu Covali, s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, solicitând anularea răspunsurilor nr. 5009 din 08 noiembrie 2024 și nr. 136/25 din 07 februarie 2025, emise de Casa Națională de Asigurări Sociale; obligarea pârâtei de a indexa pensia începând cu anul 2012 până în anul 2017 inclusiv; obligarea pârâtei de a recalcula pensia începând cu anul 2012 pâna în prezent; încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii reclamantul a indicat că, la 01 octombrie 2011, i-a fost stabilită pensia pe linia Ministerului Afacerilor Interne în temeiul Legii nr. 1544 din 23.06.2093 asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne. La 03 octombrie 2024, Valeriu Frunză a depus o cerere la Casa Teritorială Asigurări Sociale Ialoveni, prin care a solicitat să-i fie eliberată copia dosarului de pensionar. La 08 octombrie 2024, reclamantul a recepționat copia dosarului, constatând că din anul 2012 până în anul 2017, inclusiv, pensia nu a fost indexată și recalculată în conformitate cu Legea nr. 1544 din 23.06.2093 (lipsesc deciziile de indexare a pensiei).

La 09 octombrie 2024, Valeriu Frunză a depus la Casa Teritorială Asigurări Sociale Ialoveni o cerere, prin care a solicitat să-i fie indexată pensia stabilită conform Legii nr. 1544 din 23.06.1993, începând cu anul 2012 până în anul 2017, inclusiv, şi să emită actul administrativ individual favorabil privind recalcularea pensiei lui Valeriu Frunză, începând cu anul 2012 până în prezent.

La 13 noiembrie 2024, prin intermediul ÎS „Poşta Moldovei", reclamantul a recepționat răspunsul Casei Naţionale de Asigurări Sociale cu nr. 5009 din 08 noiembrie 2024, prin care a fost informat că pentru perioada din 01 octombrie 2011 până în prezent, divergențe în datele ce țin de procesul de indexare și plata pensiei nu există.

La 27 ianuarie 2025, reclamantul a înaintat cerere prealabilă Casei Naționale de Asigurări Sociale, prin care a solicitat: anularea răspunsului Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. 5009 din 08 noiembrie 2024; indexarea pensiei stabilite conform Legii nr. 1544 din 23.06.1993 reclamantului începând cu anul 2012 până în anul 2017, inclusiv; emiterea actului administrativ favorabil privind recalcularea pensiei reclamantului începând cu anul 2012 până în prezent.

La 07 februarie 2025, Valeriu Frunză a recepționat răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale cu nr. 136/25 din 07 februarie 2025, prin care a fost respinsă cererea prealabilă ca fiind neîntemeiată.

Nefiind de acord cu răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. 136/25 din 07 februarie 2025, în temeiul art. 189 al Codului administrativ, reclamantul s-a adresat cu acțiune în instanța de judecată.

Astfel, reclamantul consideră că prin refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale de a satisface cerințele înaintate, îi este încălcat dreptul la proprietate, garantat de art. 46 din Constituţia Republicii Moldova, ceea ce constituie şi o violare a prevederilor §1 Articolul 6 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor şi Libertăților Fundamentale ale Omului, cât şi art. 1 al Protocolului adițional la Convenție, coroborat cu art. 14 al Convenției.

Reclamantul a făcut trimitere și la prevederile art. 64 al Legii nr. 1544 din 23.06.1993, care prevede că pensiile stabilite conform prezentei legi se indexează în condițiile art. 13 din Legea nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii. Indexarea se efectuează din contul bugetului de stat.

Astfel, conform art. 13 al Legii nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii, (1) pensiile se indexează anual la 1 aprilie. (2) Coeficientul de indexare constituie rata inflației la sfârşitul anului precedent, exprimată prin creşterea prețurilor de consum în luna decembrie a anului respectiv față de aceeaşi lună a anului premergător. Coeficientul de indexare se stabileşte de către Guvern.

Prin urmare, reclamantul a subliniat că autoritatea publică pârâtă vădit ilegal nu i-a indexat pensia începând cu anul 2012 până în anul 2017, inclusiv, şi nu a recalculat pensia până la moment, încălcând-i dreptul de proprietate garantat de art. 47 alin. (2) al Constituției RM, fapt ce consideră că este o lezare gravă a drepturilor persoanei vizate.

Obiecțiile pârâtei:

La 24 martie 2025, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus referință asupra cererii de chemare în judecată, prin care a solicitat respingerea acțiunii înaintate de către Valeriu Frunză, ca fiind neîntemeiată.

În susținerea poziției sale, autoritatea publică pârâtă a specificat că, potrivit dosarului de pensionare preluat de la Ministerul Afacerilor Interne, se atestă că reclamantul este beneficiar de pensie de invaliditate în temeiul Legii nr. 1544/1993. Pensia este stabilită din data de 01 octombrie 2011 în proporție de 30% (grad mediu), din suma soldei primite înainte de concediere.

În baza documentelor atașate la dosarul de pensionare, se dovedește faptul că, începând cu data de 01 octombrie 2011 cuantumul pensiei de invaliditate a reclamantului Frunză Valeriu constituia 698,00 lei. De asemenea, pensia a fost corespunzător plătită și indexată, conform prevederilor în vigoare la situația respectivă. Respectiv, pentru perioada 01 octombrie 2011 până în prezent, divergențe în datele ce ține de procesul de indexare și plata pensiei nu există.

Pârâta a făcut trimitere la prevederile pct. 3 al Hotărârii Guvernului nr. 1427/2016 cu privire la preluarea atribuțiilor de plată a pensiilor și prestațiilor sociale militarilor, prin care s-a stabilit că Casa Națională de Asigurări Sociale va efectua plata pensiilor și prestațiilor sociale începând cu 01 ianuarie 2017, în mărimile stabilite de instituțiile menționate la pct. 1.

Astfel, Casa Națională de Asigurări Sociale, preluând la 01 ianuarie 2017 și dosarul reclamantului Frunză Valeriu, a continuat plata pensiei de invaliditate conform mărimii plății parvenite de la Ministerul Afacerilor Interne la acel moment. Totodată, reieșind din tot din acest cuantum al pensiei de invaliditate a reclamantului, Casa Națională de Asigurări Sociale, începând cu anul 2017 și până la moment, a efectuat și indexarea pensiei conform Hotărârilor de Guvern de rigoare.

Cu referire la solicitarea reclamantului cu privire la recalcularea pensiei, Casa Națională de Asigurări Sociale a invocat că, potrivit art. 61 din Legea nr. 1544/1993, recalcularea pensiilor stabilite anterior militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri și familiilor acestora în legătură cu punerea în aplicare a prezentei legi se efectuează în temeiul documentelor aflate la momentul recalculării în organele de pensionare. Dacă pensionarul va prezenta

ulterior acte suplimentare ce i-ar acorda dreptul la majorarea pensiei, recalcularea se va efectua pentru perioada precedentă, dar cel mult pentru 12 luni de la data depunerii actelor suplimentare și nu mai devreme de data punerii în aplicare a prezentei legi.

Reieșind din prevederile legale menționate, autoritatea publică pârâtă a conchis că dreptul la pensie apare o singură dată după eliberare din serviciu, cu dreptul de a fi recalculată în condițiile Legii. Legea nr. 1544/1993 nu admite o stabilire repetată a pensiei sau recalcularea ei.

În ședința de judecată, reprezentantul reclamantului Valeriu Frunză, avocatul Sergiu Covali, a susținut cererea de chemare în judecată pe motivele de fapt și de drept invocate, solicitând admiterea acesteia.

Reprezentantul Casei Naționale de Asigurări Sociale, Constantin Ghencea, în ședința de judecată a solicitat respingerea acțiunii în contencios administrativ ca fiind neîntemeiată, în baza circumstanțelor de fapt și drept indicate în referință.

Admisibilitatea acțiunii în contencios administrativ

În fapt, obiectul acțiunii în contencios administrativ îl constituie acțiunea înaintată de Valeriu Frunză, prin intermediul avocatului Sergiu Covali, împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea răspunsurilor nr. 5009 din 08 noiembrie 2024 și nr. 136/25 din 07 februarie 2025, emise de Casa Națională de Asigurări Sociale; obligarea pârâtei de a indexa pensia începând cu anul 2012 până în anul 2017 inclusiv; obligarea pârâtei de a recalcula pensia începând cu anul 2012 până în prezent; încasarea cheltuielilor de judecată.

Conform art. 22 alin. (1) din Codul administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sunt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

Instanța de judecată reține că, în temeiul art. 17 din Codul administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Potrivit art. 189 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ. O acțiune în contencios administrativ poate fi înaintată și atunci când autoritatea publică nu a soluționat în termen legal o cerere.

În conformitate cu prevederile art. 206 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, o acțiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru: a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acțiune în contestare); b) obligarea autorității publice să emită un act administrativ individual

(acțiune în obligare); c) impunerea la acțiune, la tolerare a acțiunii sau la inacțiune (acțiune în realizare); d) constatarea existenței sau inexistenței unui raport juridic ori nulității unui act administrativ individual sau a unui contract administrativ (acțiune în constatare); sau e) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ normativ (acțiune de control normativ).

Acțiunea în constatare prezumă existența unui interes îndreptățit pentru constatarea solicitată. Acțiunea în constatare nu poate fi înaintată dacă reclamantul își poate sau și-ar putea revendica drepturile printr-o altă acțiune prevăzută la alin. (1), cu excepția situației când se urmărește constatarea nulității unui act administrativ individual sau normativ.

Potrivit art. 207 alin. (1) din Codul administrativ, instanța verifică din oficiu dacă sunt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ. Dacă este inadmisibilă, acțiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs.

Art. 207 alin. (2) din Codul administrativ, prevede că acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special când:

a) există o hotărâre judecătorească definitivă cu privire la un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept;

b) există o încheiere judecătorească prin care s-a dispus încetarea procesului în legătură cu faptul că reclamantul a renunțat la acțiune sau și-a retras acțiunea într-un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept sau că între parți s-a încheiat o tranzacție de împăcare;

c) la aceeași sau la altă instanță de judecată se examinează o acțiune între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept;

d) acțiunea a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 209;

e) reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art. 17;

f) nu sunt întrunite condițiile prevăzute la art. 208 din Codul administrativ – procedura prealabilă;

g) acțiunea a fost depusă de o persoană fără împuterniciri în acest sens;

h) cererea de chemare în judecată nu corespunde cerințelor prevăzute la art. 211 alin. (1) și (2) și art. 212 alin. (1) și reclamantul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de instanța de judecată.

Conform art. 19 din Codul administrativ, cererea prealabilă este instituția care oferă o cale de soluționare prejudiciară a litigiilor administrative.

Conform art. 208 alin. (1) din Codul administrativ, în cazurile prevăzute de lege, până la înaintarea acțiunii în contencios administrativ, se va respecta procedura prealabilă.

În conformitate cu prevederile art. 162 alin. (1), (3) lit. a) și b) din Codul administrativ, procedura prealabilă urmărește scopul de a verifica legalitatea

actelor administrative individuale. (3) Cererea prealabilă poate fi îndreptată spre: a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual ilegal sau nul; b) emiterea unui act administrativ individual.

În speță, instanța reține că Valeriu Frunză a respectat procedura prealabilă până la înaintarea acțiunii în contencios administrativ (f.d. 12).

Prin răspunsul Casei Naționale de Asigurării Sociale nr. 136/25 din 07 februarie 2025, s-a respins cererea prealabilă a reclamantului, ca fiind neîntemeiată (f.d. 13).

În temeiul art. 209 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, acțiunea în contestare și acțiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la: a) data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de prezentul cod pentru soluționarea acesteia; b) data comunicării sau notificării actului administrativ individual, dacă legea nu prevede procedura prealabilă. Prevederile art. 165 alin. (1) referitoare la nesoluționarea în termen se aplică corespunzător. Dacă informația cu privire la exercitarea căilor de atac nu se conține în actul administrativ individual sau în decizia cu privire la cererea prealabilă ori este indicată incorect, înaintarea acțiunii în contencios administrativ se admite în termen de un an de la comunicarea sau notificarea actului administrativ sau a deciziei cu privire la cererea prealabilă.

Astfel, analizând materialele cauzei în coroborare cu materialele dosarului administrativ, precum și argumentele participanților la proces, având în vedere faptul că în prezenta cauză părțile nu au invocat și nu au dovedit prin probe pertinente că ar exista o hotărâre judecătorească definitivă cu privire la un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept, că ar exista o încheiere judecătorească prin care s-a dispus încetarea procesului în legătură cu faptul că reclamantul a renunțat la acțiune sau și-a retras acțiunea într-un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept, că între parți s-a încheiat o tranzacție de împăcare sau că, la aceeași sau la altă instanță de judecată se examinează o acțiune între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept, nu sunt temeiuri de a considera că acțiunea a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 209 din Codul administrativ, a fost respectată procedura de adresare în instanța de judecată, acțiunea a fost semnată și depusă de reprezentantul reclamantului, avocatul Sergiu Covali, care dispune de această împuternicire în temeiul mandatului Seria MA nr. 1635520, anexat la materialele cauzei, iar reclamantul poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art. 17 din Codul administrativ, instanța de judecată ajunge la concluzia că, acțiunea în contencios administrativ înaintată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea actelor administrative defavorabile și obligarea emiterii actului administrativ favorabil,

întrunește condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ și, respectiv, este pasibilă de examinare în fond.

Aprecierea instanței:

Audiind explicațiile participanților la proces, examinând circumstanțele de fapt și drept invocate prin prisma probelor pertinente și concludente administrate în proces, cercetând materialele cauzei și ale dosarului administrativ, instanța de judecată ajunge la concluzia că este legal și întemeiat să respingă ca fiind neîntemeiată acțiunea în contencios administrativ, din următoarele considerente.

Conform art. 53 alin. (1) din Constituție, persoana vătămată într-un drept al său de o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptățită să obțină recunoașterea dreptului pretins, anularea actului şi repararea pagubei.

În corespundere cu art. 1 alin. (1) din Codul administrativ, legislația administrativă reprezintă cadrul juridic principal prin care se asigură reglementarea raporturilor administrative la înfăptuirea activității administrative și a controlului judecătoresc asupra acesteia. (2) Legislația administrativă se întemeiază pe normele constituționale dezvoltate în prezentul cod, în alte legi și în alte acte normative subordonate legii, care reglementează raporturile administrative și care trebuie să fie în concordanță cu Constituția Republicii Moldova. (3) Actele normative subordonate legii se aplică la reglementarea raporturilor administrative doar în cazurile în care sânt emise în temeiul legii și nu contravin ei.

Judecătorul ține să menționeze că, în conformitate cu art. 2 alin. (2) din Codul administrativ, anumite aspecte ce țin de activitatea administrativă privind domenii specifice de activitate pot fi reglementate prin norme legislative speciale derogatorii de la prevederile prezentului cod numai dacă această reglementare este absolut necesară și nu contravine principiilor prezentului cod.

În acord cu reglementările legale statuate la art. 3 din Codul administrativ, legislația administrativă are drept scop reglementarea procedurii de înfăptuire a activității administrative și a controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor și a libertăților prevăzute de lege ale persoanelor fizice și juridice, ținându-se cont de interesul public și de regulile statului de drept.

Art. 5 din Codul administrativ, prevede că, activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale și normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum și a operațiunilor administrative realizate de autoritățile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii şi se aplică nemijlocit legea.

Conform art. 10 alin. (1) din Codul administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului

public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Conform art. 11 alin. (1) din Codul administrativ, actele administrative individuale pot fi: a) acte defavorabile – actele care impun destinatarilor lor obligații, sancțiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat, b) acte favorabile – actele care creează destinatarilor săi un beneficiu sau un avantaj de orice fel.

Conform art. 17 din Codul administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Conform art. 20 din Codul administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

În accepțiunea art. 21 din Codul administrativ, autorităţile publice şi instanţele de judecată competente trebuie să acționeze în conformitate cu legea şi alte acte normative. Exercitarea atribuţiilor legale nu poate fi contrară scopului pentru care acestea au fost reglementate. Autoritățile publice şi instanţele de judecată competente nu pot dispune limitarea exercitării drepturilor şi a libertăților persoanelor decât în cazurile şi în condiţiile expres stabilite de lege.

În temeiul art. 22 din Codul administrativ, autoritățile publice şi instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul şi volumul cercetărilor şi nu sunt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor. Faptele deja cunoscute autorităților publice sau instanțelor de judecată competente, faptele general notorii şi faptele prezumate în virtutea prevederilor legale nu necesită a fi probate, până la proba contrarie.

În corespundere cu art. 39 din Codul administrativ, orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art. 17 sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanței de judecată competente.

Prin prisma art. 189 alin. (1) din Codul administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.

Iar, art. 224 alin. (1) lit. f) din Codul administrativ, prevede expres că examinând acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată adoptă una dintre următoarele hotărâri: respinge acțiunea ca fiind neîntemeiată, dacă nu sunt îndeplinite condițiile de adoptare a unei hotărâri prevăzute la lit. a)-e).

Din conținutul cererii de chemare în judecată și probatoriului administrat de participanții la proces se atestă că, reclamantul Valeriu Frunză este beneficiar de pensie de invaliditate (dizabilitate) în temeiul Legii nr. 1544/1993. Pensia este stabilită din data de 01 octombrie 2011 în proporție de 30% (grad mediu) din suma soldei primite înainte de concediere (f.d. 2 dosar administrativ).

La 03 octombrie 2024, Valeriu Frunză a depus o cerere la Casa Teritorială Asigurări Sociale Ialoveni, prin care a solicitat să-i fie eliberată copia dosarului de pensionar (f.d. 6 dosar administrativ).

La 09 octombrie 2024, Valeriu Frunză a depus la Casa Teritorială Asigurări Sociale Ialoveni o cerere, prin care a solicitat să-i fie indexată pensia stabilită conform Legii nr. 1544 din 23.06.1993, începând cu anul 2012 până în anul 2017, inclusiv, şi să emită actul administrativ individual favorabil privind recalcularea pensiei lui Valeriu Frunză, începând cu anul 2012 până în prezent (f.d. 7 dosar administrativ).

Prin răspunsul Casei Naţionale de Asigurări Sociale cu nr. 5009 din 08 noiembrie 2024, reclamantul a fost informat că pentru perioada din 01 octombrie 2011 până în prezent, divergențe în datele ce țin de procesul de indexare și plata pensiei nu există (f.d. 8-9 dosar administrativ).

La 03 decembrie 2024, Frunză Valeriu a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea actului administrativ individual de respingere a solicitării și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil. Prin încheierea din 21 ianuarie 2025 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, acțiunea reclamantului a fost declarată inadmisibilă în temeiul art. 207 alin. (2) lit. f) din Codul administrativ (f.d. 10-15 dosar administrativ).

La 27 ianuarie 2025, reclamantul a înaintat cerere prealabilă Casei Naționale de Asigurări Sociale, prin care a solicitat: anularea răspunsului Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. 5009 din 08 noiembrie 2024; indexarea pensiei stabilite conform Legii nr. 1544 din 23.06.1993 reclamantului începând cu anul 2012 până în anul 2017, inclusiv; emiterea actului administrativ favorabil privind recalcularea pensiei reclamantului începând cu anul 2012 până în prezent (f.d. 16-17 dosar administrativ).

Prin răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. 136/25 din 07 februarie 2025, a fost respinsă cererea prealabilă ca fiind neîntemeiată (f.d. 18-19 dosar administrativ).

Instanța de judecată reține că reclamantul nu este de acord cu răspunsurile nr. 5009 din 08 noiembrie 2024 și nr. 136/25 din 07 februarie 2025, emise de Casa Națională de Asigurări Sociale.

Potrivit Hotărârii Guvernului nr. 1427/2016 cu privire la preluarea atribuțiilor de plată a pensiilor şi prestațiilor sociale militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, sistemului penitenciar, ofițerilor de protecție și colaboratorilor organelor securității statului și Centrului Național Anticorupție, Casa Națională de Asigurări Sociale a preluat dosarele de pensionare şi efectuează plata pensiilor şi prestațiilor sociale începând cu 01 ianuarie 2017, în mărimile stabilite de instituțiile de forţă, până la 31 decembrie 2016.

Astfel, potrivit încheierii nr. 021792 din 22 decembrie 2011 de stabilire a pensiei de invaliditate, reclamantul Valeriu Frunză este beneficiar de pensie de invaliditate (dizabilitate), pensia este stabilită din data de 01 octombrie 2011 în proporție de 30% din salariu și constituie suma de 698, 00 (șase sute nouăzeci și opt) lei 00 bani (f.d. 2 dosar administrativ).

Totodată, la materialele dosarului administrativ este anexat și „tablița calculării pensiei de invaliditate pe dosarul de pensionar cu nr. 021792 începând cu 20 decembrie 2011”, care reflectă modalitatea de calcul a pensiei și cuantumul acesteia. De asemenea, documentul respectiv conține și mențiuni cu privire la indexările pensiei care au avut loc în perioada anilor 2012-2016 (f.d. 3 dosar administrativ).

Astfel, începând cu anul 2017, indexarea pensiei reclamantului a fost operată de către Casa Națională de Asigurări Sociale, fapt care se demonstrează prin decizia de indexare a pensiei nr. 2018/40/1/41352 (data tipăririi 04.04.2025), care reflectă perioadele, coeficientul și suma indexării, precum și cuantumul final al pensiei în urmă indexării efectuate (f.d. 43).

Respectiv, reieșind din informațiile conținute în documentele menționate supra, pensia reclamantului a fost indexată și achitată conform prevederilor legislației în vigoare la situația respectivă, după cum urmează:

Indexarea efectuată de Ministerul Afacerilor Interne

- de la 01.04.2012 cu coeficientul 7,6 % - 751,05 lei;
- 01.04.2013 cu coeficientul 4,6 % - 785,60 lei;
- 01.04.2014 cu coeficientul 4,6 % - 821,73 lei;
- 01.04.2015 cu coeficientul 5,10 % - 863,64 lei;
- 01.04.2016 cu coeficientul 9,70 % - 947,41 lei;

Indexarea efectuată de Casa Națională de Asigurări Sociale

- 01.04.2017 cu coeficientul 6,80 % - 1011,83 lei;
- 01.04.2018 cu coeficientul 6,60 % - 1078,61 lei;
- 01.01.2019 cu coeficientul 10% - 1186,47 lei;
- 01.04.2019 cu coeficientul 5,30 % - 1249,35 lei;

- 01.04.2020 cu coeficientul 4,83 % - 1309,69 lei;
- 01.10.2020 cu coeficientul 1,07 % - 1323,70 lei;
- 01.04.2021 cu coeficientul 3,89 % - 1375,19 lei;
- 01.10.2021 cu coeficientul 3,86 % - 1428,27 lei;
- 01.04.2022 cu coeficientul 13,94 % - 1627,37 lei;
- 01.04.2023 cu coeficientul 15 % - 1871,48 lei;
- 01.04.2024 cu coeficientul 6,0 % - 1983,77 lei;
- 01.04.2025 cu coeficientul 10% - 2182,15 lei.

În așa mod, alegațiile reclamantului cu privire la neindexarea pensiei sale în perioada anilor 2012-2017 nu și-au găsit confirmarea pe parcursul examinării cauzei și au fost combătute de către reprezentantul autorității publice pârâte prin prezentarea documentelor confirmative în acest sens.

De asemenea, instanța nu poate reține argumentul reclamantului cu privire la lipsa la dosarul de pensionare a deciziilor cu privire la indexarea pensiei sale și, drept rezultat, neindexarea acesteia în conformitate cu rigorile legii. Or, reieșind din „tablița calculării pensiei de invaliditate pe dosarul de pensionar cu nr. 021792 începând cu 20 decembrie 2011”, aceasta conține mențiuni cu privire la indexările pensiei care au avut loc în perioada anilor 2012-2016.

Astfel, verificând corectitudinea stabilirii coeficientului de indexare a pensiei reclamantului pentru perioada contestată 2012-2017, instanța conchide că sumele au fost calculate corect, în strictă corespundere cu Hotărârile Guvernului de rigoare:

pentru anul 2012 – în conformitate cu pct. 8 al Hotărârii Guvernului cu privire la indexarea prestaţiilor de asigurări sociale şi a unor prestaţii sociale de stat nr. 157 din 12.03.2012, la 1 aprilie 2012 se indexează pensiile, stabilite în temeiul Legii asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne nr.1544-XII din 23 iunie 1993, *în mărime de 7,6%*, reieşind din media creşterii anuale a indicelui preţurilor de consum pentru anul precedent;

pentru anul 2013 – în conformitate cu pct. 8 al Hotărârii Guvernului cu privire la indexarea prestaţiilor de asigurări sociale şi a unor prestaţii sociale de stat nr. 177 din 07.03.2013, la 1 aprilie 2013 se indexează pensiile, stabilite în temeiul Legii asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne nr.1544-XII din 23 iunie 1993, *în mărime de 4,6%*, reieşind din media creşterii anuale a indicelui preţurilor de consum pentru anul precedent;

pentru anul 2014 – în conformitate cu pct. 8 al Hotărârii Guvernului cu privire la indexarea prestaţiilor de asigurări sociale şi a unor prestaţii sociale de stat nr.

170 din 12.03.2014, la 1 aprilie 2014 se indexează pensiile stabilite în temeiul Legii asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne nr.1544-XII din 23 iunie 1993, *în mărime de 4,6%*, reieşind din media creşterii anuale a indicelui preţurilor de consum pentru anul precedent;

pentru anul 2015 – în conformitate cu pct. 8 al Hotărârii Guvernului cu privire la indexarea prestaţiilor de asigurări sociale şi a unor prestaţii sociale de stat nr. 61 din 06.03.2015, la 1 aprilie 2015 se indexează pensiile, stabilite în temeiul Legii asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne nr.1544-XII din 23 iunie 1993, *în mărime de 5,1%*, reieşind din media creşterii anuale a indicelui preţurilor de consum pentru anul precedent;

pentru anul 2016 – în conformitate cu pct. 8 al Hotărârii Guvernului cu privire la indexarea prestaţiilor de asigurări sociale şi a unor prestaţii sociale de stat nr. 293 din 14.03.2016, la 1 aprilie 2016 se indexează pensiile stabilite în temeiul Legii asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne nr.1544-XII din 23 iunie 1993, *în mărime de 9,7%*, reieşind din media creşterii anuale a indicelui preţurilor de consum pentru anul precedent;

pentru anul 2017 – în conformitate cu pct. 4 alin. (7) al Hotărârii Guvernului cu privire la indexarea prestaţiilor de asigurări sociale şi a unor prestaţii sociale de stat nr. 154 din 15.03.2017, având în vedere creşterea anuală a indicelui preţurilor de consum pentru anul precedent, la 1 aprilie 2017 se indexează *cu coeficientul indexării de 6,8%* pensiile stabilite în temeiul Legii asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne nr.1544-XII din 23 iunie 1993. De la 1 aprilie 2017, pensiile minime, stabilite în temeiul Legii nr.1544-XII din 23 iunie 1993, se determină în cuantum indexat.

Totodată, în lipsa indexării, cuantumul pensiei reclamantului nu ar fi suferit modificări începând cu data stabilirii acesteia și până în anul 2017, reclamantul primind în această perioadă suma inițială de 698, 00 (șase sute nouăzeci și opt) lei 00 bani. Însă, potrivit datelor din înscrisurile prezentate de Casa Națională de Asigurări Sociale, cuantumul pensiei reclamantului a crescut consecutiv în fiecare an în perioada anilor 2012-2016, ajungând în anul 2017 la suma de 1011, 83 (una mie unsprezece) lei 83 bani.

Conform art. 51 din Legea nr. 1544 din 23.06.1993 cu privire la asigurarea cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, în cazul apariţiei unor circumstanţe care implică modificarea mărimilor pensiilor stabilite

pentru militarii în termen şi familiile acestora, recalcularea pensiilor se efectuează în termenele stabilite de Legea nr.156/1998 privind sistemul public de pensii. Recalcularea pensiilor pentru militarii care au îndeplinit serviciu prin contract, pentru persoanele din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, precum şi pentru funcţionarii publici cu statut special din sistemul administraţiei penitenciare, şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri şi pentru familiile acestora se efectuează de la data de 1 a lunii următoare celei în care au survenit circumstanţele ce cauzează modificarea mărimii pensiei. Totodată, dacă pensionarul beneficiază de dreptul la majorarea pensiei, diferenţa de pensie i se poate plăti doar pentru 12 luni trecute.

Articolul 61 din Legea nr. 1544 din 23.06.1993 cu privire la asigurarea cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, statuează că, recalcularea pensiilor stabilite anterior militarilor, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, precum şi funcţionarilor publici cu statut special din sistemul administraţiei penitenciare, şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri şi familiilor acestora în legătură cu punerea în aplicare a prezentei legi se efectuează în temeiul documentelor aflate la momentul recalculării în organele de pensionare. Dacă pensionarul va prezenta ulterior acte suplimentare ce i-ar acorda dreptul la majorarea pensiei, recalcularea se va efectua pentru perioada precedentă, dar cel mult pentru 12 luni de la data depunerii actelor suplimentare şi nu mai devreme de data punerii în aplicare a prezentei legi. Pensiile stabilite persoanelor din corpul de ofiţeri şi din corpul de comandă (cu excepţia celui inferior) al organelor afacerilor interne şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri cărora li s-a prelungit peste limita de vârstă, stabilită de legislaţie, termenul de aflare în serviciu militar prin contract sau în serviciu în organele afacerilor interne urmează a fi recalculate după trecerea lor în rezervă sau în retragere.

Instanța reține că, în acțiune reclamantul a invocat drept temei de recalculare a pensiei, apariția unor circumstanțe care implică modificarea mărimii pensiei stabilite anterior, și anume, neindexarea pensiei sale în perioada anilor 2012-2017.

Din sensul logico-juridic al normei conținută la art. 61 din Legea nr.1554 din 23 iunie 1993, rezultă cert și expres trei situații în care pensia pentru vechimea în muncă, stabilită anterior, urmează a fi recalculată, și anume: 1) existența documentelor aflate la organele de pensionare la momentul recalculării pensiei; 2) prezentarea ulterioară a actelor suplimentare ce ar acorda persoanei dreptul la majorarea pensiei până la stabilirea pensiei, iar recalcularea pensiei se va efectua pentru perioada precedentă, dar cel mult pentru 12 luni de la data depunerii actelor suplimentare și nu mai devreme de data punerii în aplicare a prezentei legi; 3) recalcularea pensiei se efectuează în cazul în care persoanelor din corpul de ofițeri

și din corpul de comandă (cu excepția celui inferior) al organelor afacerilor interne li s-a prelungit peste limita de vârstă termenul de aflare în serviciul militar.

Prin acte suplimentare în sensul normei citate, se subînțeleg acte referitoare la soldă, vechimea în muncă, obținute până la apariția dreptului la pensie, care din motive independente de voința părților nu au fost luate în calcul la stabilirea pensiei.

La caz, reclamantul nu a prezentat astfel de acte, iar alegațiile sale cu privire la neindexarea pensiei nu și-au găsit confirmarea pe parcursul examinării cauzei. Recalcularea pensiei se face doar în baza actelor aflate la autoritatea publică de până la stabilirea pensiei.

În contextul normelor enunțate supra, reiese că legislatorul a stipulat concret momentul apariției dreptului la pensie a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne. Sub acest aspect și având în vedere că, de la 01 octombrie 2011 reclamantul Valeriu Frunză beneficiază de pensie, prin aplicarea regulilor de interpretare corectă a normelor sus-indicate, este evident că invocarea neindexării pensiei nu poate constitui drept temei pentru recalcularea pensiei acestuia.

În asemenea circumstanțe, instanța de judecată consideră întemeiate argumentele autorității pârâte precum că, situația reclamantului nu cade sub incidența art. 51 și 61 din Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993.

Suplimentar, instanța reține ca fiind incidente speței și prevederile Legii nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii. Respectiv, potrivit art. 1- în sensul prezentei legi, următoarele noţiuni semnifică: *reexaminarea pensiei* – recalcularea mărimii pensiei în corespundere cu prevederile prezentei legi în vigoare la data depunerii cererii de reexaminare a pensiei conform art. 33 alin. (1) lit. a) şi c), alin. (2), (4^1), (4^2) şi (4^3).

Potrivit art. 33 alin. (1) din Legea nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii, reexaminarea drepturilor la pensie se efectuează în cazul:

a) apariţiei unor circumstanţe noi referitoare la stagiul de cotizare, venitul asigurat, ce au avut loc până la acordarea drepturilor la pensie;

b) transferării la altă categorie de pensie;

c) persoanelor care continuă să activeze după realizarea dreptului la pensie pentru limită de vârstă;

d) persoanelor care continuă să activeze după realizarea dreptului la pensie de dizabilitate;

e) modificării/completării art. 5 şi 50 cu prevederi referitoare la circumstanţe ce ţin de perioade necontributive şi de activităţi, care au fost realizate până la stabilirea/reexaminarea pensiei.

Astfel instanța de judecată reține că reclamantul nu a argumentat și nu a probat temeiul recalculării pensiei sale.

Suplimentar, instanța reține că, în decizia Curții Constituționale nr. 188 din 08 decembrie 2021, Curtea a reținut incidența articolului 47 din Constituție, care garantează dreptul la protecție și la asistență socială. Curtea a avut în vedere că obiectul de reglementare al articolului 61 alin. (1) din Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993, i.e. dreptul la pensie și condițiile în care pensia se recalculează, face incident articolul 47 din Constituție (HCC nr. 19 din 24 septembrie 2019, § 20). Referitor la argumentele care pretind o ingerință în articolul 46 alin. (1) din Constituție, Curtea a observat că norma contestată nu-i lipsește, prin efectele sale, pe titularii dreptului la pensie de proprietatea asupra unui bun. Articolul 46 din Constituție oferă protecție doar bunurilor actuale ale unei persoane. De altfel, veniturile viitoare nu pot fi considerate „bunuri", cu excepția cazului în care dreptul a fost deja câștigat sau este sigur că va fi plătit (DCC nr. 8 din 5 ianuarie 2018, § 24). Prin urmare, de vreme ce autorii excepțiilor nu s-au aflat și nici nu au câștigat un drept concret la recalcularea pensiei stabilite anterior, Curtea a reținut că nu poate fi pusă problema unei ingerințe în articolul 46 din Constituție.

Prin urmare, instanța reiterează că dreptul la pensie apare unica dată după eliberarea din serviciu, cu dreptul de recalculare în condițiile legii, iar legea nu prevede stabilirea repetată a dreptului la pensie sau recalcularea acesteia după indexare sau în lipsa indexării. Așadar, pensia stabilită anterior poate fi recalculată doar în baza documentelor suplimentare referitoare la vechimea în muncă şi drepturile salariale ce au avut loc până la acordarea dreptului la pensie.

Coroborând normele legale citate cu circumstanțele speței, instanța deduce că răspunsurile nr. 5009 din 08 noiembrie 2024 și nr. 136/25 din 07 februarie 2025, emise de Casa Națională de Asigurări Sociale, sunt legale și întemeiate. Or, Casa Națională de Asigurări Sociale la soluționarea speței a cercetat complet și multiaspectual circumstanțele și autoritatea în limita competenței, a emis acte administrative, prin care și-a realizat scopul său legal.

Instanța atestă că motivele invocate în cererea de chemare în judecată denotă o interpretare eronată a prevederilor legale, deoarece se referă la dezacordul reclamantului cu soluția adoptată de către autoritatea publică pârâtă și nu relevă interpretarea contrară a legii și aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural de către Casa Națională de Asigurări Sociale, sau că aceasta s-ar baza în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a actelor prezentate.

Astfel, analizând argumentele expuse de reclamant în cererea de chemare în judecată, în coraport cu circumstanţele de fapt ale speţei, cadrul legal aplicabil și documentele prezentate de autoritatea publică pârâtă, instanța de judecată conchide că, activitatea administrativă efectuată de Casa Națională de Asigurări Sociale este una legală și întemeiată, fiind efectuată în strictă conformitate cu prevederile legislației.

Prin urmare, instanța nu a constatat admiterea încălcărilor la emiterea actelor administrative contestate și respingerea cererii privind emiterea actului administrativ individual favorabil, legalitatea acestora nefiind pusă la îndoială de către instanța de judecată și nefiind combătută prin probe pertinente și concludente de către reclamant.

În același timp, instanța de judecată conchide că încălcările revendicate prin prezenta acțiune nu își găsesc confirmarea prin prisma cadrului normativ în vigoare la data desfășurării activității administrative, respectiv, argumentele părții reclamante în acest sens sunt întemeiate pe interpretarea eronată a normelor de drept material.

Cu referire la pretenția reclamantului de încasare a cheltuielilor de judecată, instanța menționează că aceasta, fiind o pretenție subsidiară, urmează a fi respinsă, ținând cont de netemeinicia pretențiilor de bază.

În concluzie, ținând cont de circumstanțele constatate și normele de drept reținute supra, întru respectarea principiului legalității procesului judiciar și, respectiv, al dreptului la un proces echitabil, cu respectarea limitelor controlului judecătoresc, instanța de judecată ajunge la concluzia să respingă ca fiind neîntemeiată acțiunea în contencios administrativ înaintată de Valeriu Frunză, prin intermediul avocatului Sergiu Covali, împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind anularea răspunsurilor nr. 5009 din 08 noiembrie 2024 și nr. 136/25 din 07 februarie 2025, emise de Casa Națională de Asigurări Sociale; obligarea pârâtei de a indexa pensia începând cu anul 2012 până în anul 2017 inclusiv; obligarea pârâtei de a recalcula pensia începând cu anul 2012 până în prezent; încasarea cheltuielilor de judecată.

În conformitate cu prevederile art. 224 alin. (1) lit. f), 225, 231-232 din Codul administrativ, instanţa de judecată

h o t ă r ă ș t e :

Acțiunea de contencios administrativ înaintată de Valeriu Frunză, prin intermediul avocatului Sergiu Covali, împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind anularea răspunsurilor nr. 5009 din 08 noiembrie 2024 și nr. 136/25 din 07 februarie 2025, emise de Casa Națională de Asigurări Sociale; obligarea pârâtei de a indexa pensia începând cu anul 2012 până în anul 2017 inclusiv; obligarea pârâtei de a recalcula pensia începând cu anul 2012 până în prezent; încasarea cheltuielilor de judecată, se respinge ca fiind neîntemeiată.

Hotărârea este cu drept de atac la Curtea de Apel Centru în termen de 30 zile de la pronunţarea dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Președintele ședinței,

judecătorul Ina Pruteanu

Copia corespunde originalului.
Judecătorul Ina Pruteanu